

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
У ж 10/07
10.01.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Олге Ђуричић, председника већа, Томислава Медведа, Обрада Андрића, Вере Пешић и Гордане Џакуле, чланова већа, са саветником Надеждом Николић, записничарем, одлучујући по жалби Српске радикалне странке из Земуна, Трг победе 3, поднетој против решења Републичке изборне комисије, 02 број 013-1070/07 од 8. јануара 2007. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа одржаној 10. јануара 2007. године у 9,30 часова, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба СЕ ОДБИЈА.

О б р а з л о ж е њ е

Српска радикална странка из Земуна поднела је 9. јануара 2007. године у 16,05 часова жалбу Врховном суду Србије, преко Републичке изборне комисије, која је овом суду достављена истог дана у 18,25 часова, против решења Републичке изборне комисије, 02 број 013-1070/07 од 8. јануара 2007. године, којим је одбијен приговор жалиоца поднет 6. јануара 2007. године у 18,55 часова на решење Републичке изборне комисије, 02 број 013-1070/07 од 6. јануара 2007. године, о проглашењу изборне листе број 20 „РОМСКА ПАРТИЈА – ШАЈН СРЂАН“.

У жалби је навео да Републичка изборна комисија није могла да утврди наведену изборну листу применом одредбе члана 23. став 1. тачка 8. Упутства од 15. новембра 2006. године, јер је иста у супротности са одредбом члана 43. став 1. Закона о избору народних посланика којом је предвиђено да ће се изборна листа сматрати утврђеном ако је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача. Како је одредбама члана 34. став 1. Закона о избору народних посланика прописана надлежност Републичке изборне комисије која не обухвата њено овлашћење да цени бројност припадника националне мањине, социјалне, економске и друге услове у којима припадници националних мањина живе и применом тог критеријума, који није прописан нити једним позитивним прописом, утврђује да је довољан број потписа бирача који је поднела политичка странка националне мањине, то је, по мишљењу жалиоца, поступање Републичке изборне комисије приликом нормирања „довољног“ броја бирача од најмање 3.000 за проглашење изборне листе политичке странке националне мањине противно не само одредбама наведеног Закона, већ и одредбама члана 77. Устава Републике Србије. У жалби се наводи да Републичка изборна комисија нема законску обавезу да предузима мере у циљу поправљања положаја лица која припадају националној мањини. Подносилац жалбе сматра да је неприхватљива теза да се може поистоветити право на учешће политичких странака, па и политичких странака националних мањина у изборима за народне посланике са правом представника националних мањина да буду заступљени у Народној скупштини Републике Србије. Подносилац жалбе је на становишту да је недопуштено изигравање закона које се састоји у примени једног правног института супротно његовом циљу, је проширење круга права за подносиоца изборне листе који је политичка странка националне мањине, нема свој правни основ нити у Закону о избору народних посланика, нити у новом Уставу, нити у Оквирној конвенцији за заштиту националних мањина. Истиче да је у време када је донет Закон о избору народних посланика и у време када су вршене његове измене и допуне, Оквирна конвенција за заштиту националних мањина била саставни део правног поретка Републике Србије као чланице СРЈ, односно СЦГ, па нема места сумњи у то да је код доношења Закона о избору народних посланика, Народна скупштина Републике Србије имала у виду наведену Конвенцију. По мишљењу жалиоца, у конкретном случају, поступањем Републичке изборне комисије повређено је начело

равноправности не само у односу на политичке странке чији су припадници у већини у Републици Србији, већ и у односу на политичке странке националних мањина и то: Странку демократске акције Санџака, Бошњачку демократску странку Санџака, Социјално либералну партију Санџака и Савез Војвођанских мађара, које су Републичкој изборној комисији поднеле више од 10.000 потписа бирача који су те листе подржали. Предложио је да Врховни суд Србије поништи решење Републичке изборне комисије од 8. јануара 2007. године, које је донето под бројем 02 -013 -1070/07 и да мериторно одлучи о приговору који је 6. јануара 2007. године поднео Републичкој изборној комисији тако што ће тај приговор у потпуности усвојити.

Одлучујући о поднетој жалби, која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, Врховни суд Србије је на основу члана 97. став 1. и 5. Закона о избору народних посланика, оценом навода жалбе и списка предмета ове правне ствари, нашао да је жалба неоснована.

Подносилац жалбе не оспорава да Изборна листа „РОМСКА ПАРТИЈА – ШАЈН СРЂАН“ испуњава услове предвиђене чланом 81. став 3. Закона о избору народних посланика да јој се утврди положај странке националне мањине.

Припадницима националних мањина, поред права која су Уставом зајемчена свим грађанима, јемче се и додатна, индивидуална или колективна права. (члан 75. став 1. Устава)

Чланом 76. Устава припадницима националних мањина јемчи се равноправност пред законом и једнака законска заштита, а истовремено се забрањује било каква дискриминација због припадности националној мањини.

У члану 77. став 1. Устава утврђује се да припадници националних мањина имају, под истим условима као остали грађани, право да учествују у управљању јавним пословима и да ступају на јавне функције.

Чланом 100. став 2. Устава утврђено је да се у Народној скупштини обезбеђује равноправност и заступљеност полова и представника националних мањина, у складу са законом.

Према члану 18. Устава Републике Србије, људска и мањинска права зајемчена Уставом непосредно се примењују. Уставом се јемче, и као таква,

непосредно се примењују људска и мањинска права зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима. Законом се може прописати начин остваривања ових права само ако је то Уставом изричито предвиђено, или ако је то неопходно за остваривање појединог права због његове природе, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права. Одредбе о људским и мањинским правима тумаче се у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбама члана 4. Закона о заштити слобода и права националних мањина предвиђено је да органи власти у Савезној Републици Југославији могу у складу са Уставом и законом да доносе прописе, појединачне правне акте и да предузимају мере у циљу обезбеђења пуне и ефективне равноправности између припадника националних мањина и припадника већинске нације (став 1.) Органи власти ће донети правне акте и предузети мере из става 1. овог члана у циљу поправљања положаја лица која припадају ромској националној мањини (став 2.). Прописи, појединачни акти и мере из става 1. овог члана се не могу сматрати актом дискриминације (став 3.).

Наведеним законским решењем извршено је усклађивање домаћег законодавства са чланом 4. став 2. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина („Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, број 6/98 – ратификациони инструменти депоновани су код Савета Европе 11. маја 2001. године), који прописује да се уговорнице обавезују да усвоје, где је то потребно, одговарајуће мере за унапређење, у свим областима економског, социјалног, политичког и културног живота, пуне и ефективне равноправности између припадника националне мањине и оних који припадају већини, у ком погледу ће се водити рачуна о посебним условима припадника националних мањина. У члану 15. наведене Конвенције утврђује се да ће

уговорнице створити неопходне услове за ефикасно учешће припадника националних мањина у културном, социјалном и економском животу и јавним пословима, нарочито оним који се њих тичу.

Закон о избору народних посланика донет је у време важења ранијег Устава Републике Србије и није усклађиван са новим Уставом Републике Србије. Општи рок за усклађивање Закона са новим Уставом утврђен чланом 15. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије је до 31. децембра 2008. године. При томе, треба имати у виду да закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права који су део правног поретка Републике Србије. (члан 194. ст. 4. и 5. Устава)

Циљ уставног утврђивања људских и мањинских права је не само у томе да се означи њихова садржина, већ и да се њиховим титуларима омогући коришћење зајемчених права. Стога се у складу са међународним стандардима мора обезбедити да не постоје ни административне, нити било које друге баријере које спречавају припаднике националних мањина у остваривању њихових права. У том смислу се од земаља чланица ОЕБС-а, међу којима је и наша земља, захтева да предузму мере које ће, поред осталог, обезбедити да прикупљање потписа за кандидате на изборним листама буде регулисано на начин или облик који не дискриминише мањинске групе.

Према одредби члана 43. став 1. Закона о избору народних посланика, изборна листа је утврђена када је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача.

Људска и мањинска права зајемчена Уставом се непосредно примењују, а законом који прописује начин њиховог остваривања се ни у ком случају не сме утицати на суштину зајемченог права.

Како Законом о избору народних посланика није прописан број потписа бирача потребан за утврђивање изборне листе националне мањине, суд сматра да број од 10.000 потписа бирача би, сагласно међународним стандардима људских и мањинских права, могао да представља препреку за ефективно остваривање уставних права припадника националних мањина да буду бирани у Народну скупштину и да учествују у управљању јавним пословима.

Према правном схватању са седнице Управног одељења Врховног суда Србије одржане 5. јануара 2007. године, приликом утврђивања испуњености услова за проглашење изборне листе националне мањине, потребан број потписа бирача који подржавају изборну листу цени се према бројности националне мањине, економским, социјалним и другим условима у којима њени припадници живе и то тако да се обезбеди пуна равноправност између припадника националне мањине и грађана који припадају већини.

У конкретном случају, с обзиром на бројност ромске националне мањине (према попису становништва из априла 2002. године у Србији без Косова и Метохије има укупно 108.193 Рома), тешке економске и социјалне услове у којима Роми живе и законску обавезу предузимања мера у циљу поправљања положаја лица која припадају ромској националној мањини (члан 4. став 2. Закона о заштити права и слобода националних мањина), Суд је нашао да је Републичка изборна комисија правилно закључила да 3.692 потписа бирача који су подржали изборну листу „РОМСКА ПАРТИЈА – ШАЈН СРЂАН“ представља довољан број потписа за утврђивање те изборне листе као листе националне мањине.

Суд је ценио све наводе жалбе али је код изложеног правног става са седнице Управног одељења Врховног суда Србије одржане 5. јануара 2007. године нашао да су ти наводи без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Са свега изложеног, Врховни суд Србије је на основу члана 97. став 4. Закона о избору народних посланика, сходном применом члана 50. став 4. Закона о управним споровима („Службени лист СРЈ“, број 46/96), у вези члана 49. став 1. истог Закона, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

**ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ,
дана 10. јануара 2007. године, Уж.10/07**

**Записничар, Председник већа-судија,
Надежда Николић, с.р. Олга Ђуричић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Мирјана Војводић**

ИЈ